Kőszeg, 1906. február hó 4-én

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk Feigl Gyula kiadó czimére küldendők.

XXVI. évfolyam. | Felelős szerkesztő: FEIGL GYULA. | 5. szám.

Az állatvédelem fontossága az emberiség müvelődésének szempontjából.

Irta: *Kukuljevic József* m. k. állatorvos.

Az értelmes emberiség, mely szereti magát egyébként a teremtés koronájának nevezni és a humanizmust fennen hirdeti, a legritkább esetben terjeszti kezét az állatokra is, melyekben csak rabszolgát, alsóbb rendü, lélek- és értelem nélküli teremtményeket lát, a melyek hasznot hajtanak, de azt nem veszi tekintetbe, hogy azok is érző lények.

Igy gondolkozik a kulturember. Az ugynevezett „vad"-ember nem tekinti az állatot oly mélyen maga alatt állónak és ép azért humánusabban bánik vele, sőt helyenként babonás tiszteletben is részesiti, sőt isteniti. Amerika oslakói, a rézbőrüek pedig egyenesen állatoktól származtatják le magukat, sőt állatok neveit viselik is! Pl. medve, farkas, fogoly stb.

De ne vegyük a mai kort. Vessünk egy pillantást a Krisztus előtti idők népeire.

Az ember természetében gyökerezik, hogy rendithetetlenül hisz valamely felsőbb hatalomban, amely sorsát intézi. A kulturember „Természet"-nek „Isten"-nek nevezi, de nem igen személyesiti meg. Csak jótékony szellemnek hiszi és imádja. A kevésbé tanult ember, mint embert személyesiti meg. Az őstermészet fia azonban nem emelkedik ennyire. Ő nem oly önhitt, hogy saját magát tartsa a teremtés koronájának s Istent hozzá hasonlónak. A természet fia elenyésző csekélységnek tekinti magát a természeti erők ellenében. Nem érti, nem tudja megmagyarázni a tüneményeket, ezért babonás tisztelettel, félelemmel nézi őket.

Legelőbb feltünt az égbolt és a nap, melynek melegét érezték, a hold s csillagok, melyek megvilágitották a félelmetes sötét éjszakát, ezért szent áhitattal fordultak felejük, viszont a villámló felhős égbolt rettegéssel töltötte el őket, imádták tehát azt is. Ez volt a sabaismus.

Később észrevette az ősember a többi természeti tüneményt is s mindenben, pl. az eső csobogásában, a szél zugásában, a hulló levelek halk zörejében szellemet sejtett, másként a rejtelmes hangot nem birta magyarázni. A fák, hegyek, felhők árnyékait törpeknek vagy óriásoknak nézte s mivel félt tőlük, tisztelte őket, egyformán a jó és rossz szellemet. Ez a sanamizmus.

Azokat a szellemeket, amelyek az ősemberek életében nagyobb szerepet játszottak, csakhamar megtestesitették. A szellemeket az ősember ismét közvetlenül mellette levő teremtményekkel vagy tárgyakkal személyesitette meg. Igy felruházta őket állatok, fák, növények, kövek, hegyek, sziklák stb. alakjaival.

Az árja nép főleg állattenyésztéssel foglalkozott. Természetes tehát, hogy istenei, szellemeit állatok alakjában képzeli. Vallásukat, hagyományaikat, szokásaikat egy epos a „Rigveda" öleli fel, melynek hymnusait több költő évszázadokon át alkotta.

A Rigvedaban leirt istenségeket megtaláljuk az Aitareyabrahmanaban is. A hinduk törvénykönyvének egyik szakasza azt mondja, hogy aki egy tehenet megöl, az büneért egy hónapig vezekeljen, ez idő alatt istálloban lakjék, a tehén összes váladékaival táplálkozzék s a megölt tehén helyett egy másikat ajánljon fel az istenek kiengesztelésére. A megölt papagályért 2 éves borju, daruért 3 éves szarvasmarha a váltságdij. A megölt szamár, macska, juh váltságdija 1 bika, de az elejtett elefántért 5 drb fekete bikát kell áldozni. Ellenben tiszta lélekkel megy a teremtő elé, illetve teljes bünbocsánatban részesül az, kit egy pap vagy tehén megmentése alkalmával villám sujt, vagy a küzdelemben értük veszti életét.

A Rigveda és Aitareya — brahmana — isteneit természetesen más-más név alatt, megtaláljuk a perzsa „Khorda-Avesta" és a finn „Kalevala"-ban is.

Sőt a századok folyamán fejlődött görög, római és germán mythologiában is feltaláljuk a Rigvédában leirtak nyomait. Ekkor már az emberek önérzete felébredt, ezért isteneiket emberalakban ábrázolták, anélkül azonban, hogy az állatokat teljesen mellőzték volna. Ha emberalakja volt is az isteneknek, alkalomadtán nem resteltek az állatok alakját felvenni, ha ezzel czéljaik elérését megkönnyitették. Minden istennek volt ezenkivül egy vagy egynémány szent állata, melyeket neki áldoztak.

Nem terjeszkedhetek ki a részletekre, csak röviden fogok megemlékezni a szent állatokról. Ilyenek a bika, tehén, ló, juh, kecske, kutya, macska, szarvas, elefánt, medve, róka, pók, bagoly, sas, denevér, lud, páva, kigyó stb. De nemcsak az állatokat hanem a növényeket is. Pl. a tölgy, bodza, fenyő, kőrisfa, tiszafa, diófa, galagonya, kökény, gránátalma, olajfa, babérfa, ciprus, czitromfa stb. De voltak ligetek, berkek is, ezekben nem volt szabad fát vágni vagy vadászni, legfeljebb olyan állatot, mely istenek oltárára került.

Lassanként azután az emberiség értelmének fejlődésével a természet valása, illetve az állatok, növények tisztelete csökkent. Az emberek kezdték megismerni a természeti erőket s többé nem láttak a teremtményekben magasabb lényeget. Nem is tisztelték többé. Ehez járult még az is, hogy az

Tárca.

Tavasztól télig.*)

I. TAVASZ.

Furcsa is az a szerelem,
Egy kéztogástól megterem.
Reggel a lányt se ismered
S este se lesz, már szereted.

Furcsa is az a szerelem,
Alig jó s elszáll sebesen.
Ma még őrülten, vadul szeretsz
S holnapra szépen mindent feledsz.

Gyorsabban nyilik, mint a virág,
Gyorsabban hervad, mint a virág.
Röpke mosolytól nyilott ki tegnap
S egy bántó szótól mára lehervad.

Ragyogás közt ma megszületik,
S holnapra már a sirba teszik.
S azután? Nos hát, aztán feltámad,
S nyomán jár ujra dal, gyönyör, bánat.

II. NYÁR.

Ne gondolkozz arról,
Hogy mi lesz a vége,
Örülj neki, ha a
Holnapot megéred.

A jövőbe látni
Nem adatott nekünk,
Ne gondolkozzunk rajt,
Örüljünk, hogy élünk.

Bolond, ki pókot néz
A virág kelyhébe' —
Bolond, a ki nyáron
Ragondol a télre.

Nem a halál az ur az életen.
Hanem a szerelem.
Nem a halál parancsol énnekem,
De te, szép kedvesem!

S mig ajkad édesen, szerelmesen
Csókot kinál —
Hiába üldöz és hiába kerget
A csontkarú halál.

Hiába mondja nékem: minek él
Ki koldus és szegény?
A csókjaidra gondolok s tudom,
Hogy minek élek én . . .

III. ŐSZ.

Ragyogó napfény öntí végig
Az erdő száraz lombjait,
Borus szivem is fényben uszik,
Hogy ide várok valakit.

Ugy érzem, mintha nyár ragyogna!
S szivembe szállna a meleg —
Az utat nézem, merre jön majd
S a vágytól szivem ugy remeg.

De nem jön. Ámde jó az alkony,
Az őszi est, a zord hideg.
Lement a nap s egyszerre minden
Oly szomoru lett, oly rideg.

Akárcsak szivem, hogy ő nem jött,
S ó jaj, nem is jön már soha —
Csalóka tény volt a reménység,
A szerelem, a nyár oda!

*) Az „Ország-Világból.

Sirolin
Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a bélfogást, vértisztitó, étkek izesítője.

Tüdőbántalmak, náthák, szamárköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.
Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche" eredeti csomagolást.
F. Hoffmann-La Roche & Co. Bazel (Svájc).

„Roche"
Kapható orvosi rendelésre a gyógyszertárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

indogermánok egy része felvette a kereszténységet s noha a vallás megalapitójának Jézus Krisztus urunknak tanitását a szeretet lengi át és a szentek, valamint apostolok cselekedeteiben az állatok iránti szeretetnek sok példáját látjuk, sőt maga a szentlélek is galamb képében jelent meg, mégis annak terjesztői kezdetben tüzzel-vassal pusztitottak mindent, ami a pogánykor hagyományaihoz tartozott. Igy az állat- és növényvilág tiszteletben tartását mint pogánykori babonát üldözték. A szent ligetek, berkek a fejsze áldozatául estek és velük pusztult el az azokban tanyázó vad és madár is. Csak a távol Keleten élő indogermánok; a hinduk őrizték meg az állatok iránti szeretetet. Buddha követői — a szeretet vallásának hivei — ugyanis amellett, hogy altruisták, — vagyis, hogy a jót azért cselekszik, mert jó, nem azért, mert félnek a büntetéstől, mely akkor éri őket, ha nem igy tesznek — hiszik a lélekvándorlást. Nem is ölnek meg állatot, tisztán növényi táplálékkal élnek s az elaggott vagy beteg állatok részére kórházakat, menhelyeket épitenek és épitették a legelsőt már Kr. e. 200 évvel Ceylon szigetén. Emberek részére ebben a korban még nem emeltek kórházakat.

A semiták közül a régi egyptomiak a kultura magas fokán állottak. Az ő hitük azt parancsolta, hogy halottaikat balzsamozzák be. Akinek hulláját nem sikerült megóvni az enyészettől, annak lelke hitök szerint nem szállhatott a teremtőhöz, hanem háromezer éven át vándorolt állatból állatba. A régi egyptomi ezért rendkivül jól bánt az állatokkal, hiszen nem tudhatta, nem sérti-e meg bünhődő embertársa vándorló lelkét valamely állat kinzásával. Egyes állatokat különös tiszteletben részesitettek, pl. az ichneumot és az Apost (fekete bika). Egyptom terméketlen földjét évente kétszer önti el a Nilus. Az áradás után visszamaradó rendkivül termékeny iszap bő aratást biztositott. A Nilus áradásakor megjelent az ibisz-madár, mintegy előhirnöke az áldásthozó hullámoknak. Nem csoda tehát, hogy az egyptomiak szent madárnak tekintették, és még be is balzsamozták, hogy teste évezredekig épségben maradjon.

A jelenleg élő semiták egy része: az arabok Mohamed követői Ok is rendkivül szeretik az állatokat, olyannyira, hogy pl. a lovat az agarat jóformán nem is tekintik állatoknak, hanem családjuk tagjainak s a legfelengzősebb jellzőkkel ruházza fel.

Egy más semita-nép: a zsidó már kevesebb védelemben részesiti az állatot. A deuterronomiumban a 22. fejezet 6. és 7. versében és ugyane könyv 25. fejezetének 4. versében találunk némi állatvédelmi szinezetü tételt, de teljes állatvédelemről szó sem lehet, hiszen e szakasz csak az anyamadarat védi meg, a fészkek szedését és fiókák elfogását azonban megengedi.

Az ural-altáji népek közül őseink nagyban hitték a demonokat és üztek a szellemkultuszt (samanismus). Mint állattenyésztő nép, természetesen szerette és jól gondozta az állatokat. A szent helyeken, illetve berkekben, nem volt szabad vadászni vagy fát vágni. Ha az ősmagyar ilyen helyen járt, rongyokat aggatott a bokrokra, hogy a demonok szét ne tépjék, amiért a szent helyre mert jönni. A kereszténység felvétele után egymásután tüntek el a pogánykori emlékek s velük együtt az állatszeretet.

Fajrokonaink, a törökök, nem bántják az állatot: megürik pl. Konstantinápoly utczáin a czellengő kutyák százezreit. Még a legelőkelőbb török four is kitér előlük, ha utjába akadnak. Ha már valósággal türhetetlen a kutyák nagy száma, egyszerüen csolnakra rakják s elviszik a közeli szigetre, de meg nem ölnek egyet sem.

A régi egyptomiak, a görögök és rómaiak a kultura magas fokán állottak és mégis szerették, védték az állatot és az őstermészet egyéb kincseit.

Az ő kulturájuk romjain épült fel a mai kultura, de sajnos, a természet és az állatvilág szeretete évezredes álomba merült. Az uj kor mindenből pénzt akar kicsikarni. Egymásután tarolta le az őserdőket, parczellázta a legelőket, szabályozta a folyók partjait, lecsapolta a mocsarakat, megfosztva ezzel az állatok és növények fajainak ezreit a létfeltételeiktől. Az állatvilágot még a kiméletlen vadászat is erősen megtizedelte. Vadásztak az állatra husáért, boreért vagy tisztán sportból. A „Természettudományi Közlöny“ deczemberi füzetében Sajó Károly tanár felszólalt eme embertelenség ellen. Kimutatta: hogy ha igy folytatjuk, nemsokára „kulturális sivatagban“ fogunk élni. Kipusztult már csaknem teljesen: a bölény, kőszáli kecske, amerikai bölény. Teljesen kihalt: a codo, a remete-madár és az óriás alka. Hasonló sors vár: a pinguinekre, az elefánt-fókára, a becses prémet adó medve-fókára, a rozmárokra és czetekre. Nagyon megritkult: az elefantok, zebrák, antilopék, gazellák és orrszarvuak száma is. Pusztulnak az őserdők s velük együtt a növény- és rovarfajok ezrei. Egyre fogynak az énekes-madarak is. Olaszországban — hol hajdan rengetek sok vad: hód, medve, szarvas, nyul stb. élt — olyan kiméletlenül vadásztak, hogy ma már az ország nagy részében sem fogoly, sem nyul nem találkozik. Ezért az olasz Nimrodok az apró madarak vadászatára adták magukat. S ha meg csak lőnék a madarat! De pusztitják és fogják tőrrel, hálóval, csapatóval, enyvvel. Meg is érezzük a hatását ennek a milliárdokra rugó rablóvadászatnak. Kedves énekő-madaraink évről-évre kisebb számban térnek vissza.

(Folytatása következik.)

Köröskörül napfényben usznak
A hegyek, fellegek —
Boldogság lenne itt maradni
S én szomoruan megyek

Minden, mi fényes, bájos, édes,
Tevéled itt marad —
Utamra innen nem viszek mást,
Csak sötét arnyakat.

A nyár, a fény, itt marad véled,
A gyász, az jön velem —
S hogy bucsuzzunk, szivem még jobban
Reszket, mint a kezem.

IV. TÉL.

Minden szörnyü küzdés hiába,
Ki ismer, messziről kiáltja:
Vénülsz, az ifjuságnak vége,
Eredj az utból szépen télre!

Ifju legényt ne akarj adni,
Mert ki fognak szépen kaczagni
Add hát helyed az ifjuságnak
Mert vége tavasznak, nyárnak.

S ha lenne még, a ki szeretne,
Ki nemcsak hazudná szemedbe,
Becsüld meg, légy hálás iránta,
Mert ő teled végső virága.

Ha elhagy ő is, mégy a télbe,
Kegyetlen egyedüliségbe'
S elvész nyomod a fehér hóba'
Mintha csak nem is éltél volna.

Vértesy Gyula.

Városi ügyek.

70/1906.

Hirdetmény.

A felülvizsgált országos gazdasági munkás és cseléd segélypénztárt illető hozzajárulási dij 1906 évi összeirási és kivetési lajstroma a városi számvevőség irodájában, 1906. év február hó 1—8-ig bezárólag nyilvános közszemlére ki van téve, ahol a hozzájárulási dij kivetése ellen felszólalások előterjeszthetők.

Köszeg, 1906. január hó 31-én.

Kovács Antal,
számvevő.

Hirek.

— **Névnap.** A helybeli benczés rendház mult hó 29-én ünnepelte *Fehér* Ipoly főapátnak névnapját, mely alkalomból a rend a város előkelőségeit vendégül látta. A fényes estebéden a városban levő hivatalok és hatóságok vezetői, a tanitók és tanárok és a városi polgárság több képviselője volt hivatalos.

— **Városi közgyüles.** A város képviselőtestülete a mult csütörtökön tartotta e havi rendes közgyülését, melynek aránylag rövid napirendje elég hosszu időt vett igénybe. A felszólalásoknak az első tárgynál alig akadt vége. Nagy nehezen mégis sikerült megegyezésre jutni s a napirend többi tárgyai már gyorsabb tempóban nyertek elintézést. Az erdei bizottság tudvalevőleg a képviselőtestülethez beterjesztett jegyzőkönyvben többrendbeli kifogást sorolt föl az erdőgazdaság menete ellen. A polgármester most jelentést tett e kifogásokra, mely jelentés alapján a képviselő-testület kimondotta, hogy az erdőkezelési szabályzat módosittassék, hogy kevés hasznot nyujtó mellékhasználatok mellőztessenek, és csak a legszükségesebb számban adassanak ki a karácsonyfák. A csalit-eladásnál pedig figyelem forditassék arra, hogy a határból csalit ki ne vitessék, aki pedig a városnál vásárolt csalitot idegeneknek eladja, a kedvezménytől elessék. Elhatározta a képviselőtestület, hogy a főutvonalnak koczkakővel leendő burkolására ajánlatokat kér be és megállapitotta a pályázati föltételeket. Az illetőségi bizottság javaslatat elfogadtattak s néhány segélykérvény kedvezően intéztetett el. Ugyancsak jóváhagyta a képviselő-testület a polgármester elszámolását a mult évi könyöradományok kiosztásáról. A számvevőség által jelentett bérhátralékosokat a város fölhivja, hogy 15 nap alati tartozásukat fizessék meg, ellenesetben a városi ügyész a per megindितására utasittatik. — Ezzel a közgyülés $^{1}/_{2}$6 óra tájban véget ért.

— **A világitás ügye.** A városi villamvilágitás ügyében mult vasárnap érkeztek be a végleges ajánlatok, melyeket még aznap delelőtt bizottságilag felbontottak és tárgyaltak. A tárgyalás hétfőn folytattatott és a világitási bizottság plenuma szerdán délután foglalkozva az ajánlatokkal, a Ganz czég ajánlata mellett foglalt állást. Pénteken, február 2-án reggel 8 órától esti 8 óráig szövegezte meg a szükebb bizottság a gyár kikuldottjével a szerződési tervezetek végleges szövegét, mely tegnap délutánra összehivott rendkivüli közgyülés elé terjesztetett. Lapunk zártakor érkezik a hir, hogy a képviselőtestület, két nem szavazó kivételével, egyhangulag megszavazta a világitási bizottság javaslatát és a Ganz és társa czéggel a szállitási s üzembérleti szerzodést megkötötte s igy végre-valahára meg lesz a villamvilágitás.

— **Templomszámadás.** A városi plebánián f. hó 1-én tartottak meg a templomszámadást a város mint kegyur s képviselőinek jelenlétében. Ugyanekkor a templomalapitványok ügyészévé *Hegedüs* János dr. várost ügyész választatott meg.

— **Uj zászloaljparancsnok.** A helybeli honvédzászlóaljtól *Schöll* Zsigmond százados törzstisztjelölt a nyitrai honvédzászlóaljhoz helyeztetett át, amelynek vezetésével megbizatott. Az uj zászlóaljparancsnok márczius hónapban vonul be uj állomására.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A zenepártolók egyesületének alapszabályai a kormányhatóságt jóváhagyást már elnyerték s igy az egyesület működését megkezdheti.

— **A dalosegylet alakuloban.** Február 24-én az alakitandó dalosegylet javára rendezendő társaugi estélyre nagyban folynak az elokészületek. Ugy halljuk, hogy ez alkalommal a dalárda tagjain kivül az ismert Stur-féle vonós négyes is fog egy zeneszámot előadni. A közönség teszült várakozással tekint az estély elé.

— **Kitünteto meghivas.** Városunk egykori lakóját *Kukuljevic* József m. kir. allatorvost Arad város előkelő társadalma nevében felkérték egy Aradon most alakuló allatvédőegyesület alakuló közgyülésén tartandó felolvasásra. A magas tudományos szinvonalon tartott felolvasást lapunk más helyén közöljük. Ugyancsak itt emlitjük meg, hogy nevezett allatorvos február 6-án az országos allatorvos egyesületben, és ugyancsak e hó 9-én a természettudományi társulat zoologiai szakosztályaban tart egy-egy tudományos előadást.

— **Vizsga.** A közigazgatási tanfolyam hallgatói a mult héten tettek le vizsgájukat Szombathelyen, melyen a helybeliek és környékbeliek közül a következők tették azt le eredményesen: Czike Gyula, Sissovics Ede, Szuklics András, Salamon Gyula, Hollenthonner Gyula (Röth) és Körmendy György (Csepreg).

— **Betöres a vasuti raktárba.** Szombat reggelre a helybeli vasuti raktárba ismeretlen tettesek vakmerő betörést követtek el. A betörők a helyzetet körülményesen ismerhették, mert az egyik ajtót álkulcsok segitségével fölnyitották s igy hatoltak be a raktárhelyiségbe, hol a fölhalmozott árukat alaposan megdézsmálták. A betörést a reggeli vonatra kirendelt vasuti alkalmazott vette észre, ki a főnöknek azonnal jelentést tett. Az ismeretlen betörők után ugy a csendőrség, mint a rendőrség erélyesen nyomoz.

— **Az allatvásár**, mely mult szerdán tartatott, meglehetősen gyenge volt. A városban alig lehetett észrevenni, hogy vásár van. Fölhajtatott összesen 438 szarvasmarha, 31 ló és 163 sertés. Eladatott 178 szarvasmarha, 17 ló és 122 sertés.

* **Anyakönyvi statisztika** A kőszegi anyakönyvhivatalban az utóbbi időben a következő születési és halálozási eseteket jegyezték be:

Születés.

Seper József és neje Laffenczetter Anna fia József, r. k. — Böröczky József és neje Schraffer Zsuzsánna leánya Teréz, evang. — Pertorini Rezső és neje Sklenár Augusta fia Márton, r. k.

Halálozás.

Windisch Antal, 91 éves, aggkór. — Frühwirth Károlyné 86 éves, aggkór. — Nagy Vilmos, 55 éves, szivbaj.

— **Nyugatmagyarországi foldmivelok gazdasági egyesülete.** Az uj gazdasági egyesületnek, mely Szombathely székhelylyel a mult év november havában kezdette meg szervezkedését Vas, Sopron és Mosonmegyében, jelenleg már több mint ezer tagja van s igy tehát hamarosan érte el azon tagszámot, melyhez megalakulását kötötte. Az alapszabálytervezet már ki van dolgozva és jelenleg a közgyülés előkészitésén dolgozik az egyesületi vezetőség. Ezen alakuló közgyülés február hó közepetáján lesz Szombathelyen megtartva — a pontos terminus és helye annak idején a tagokkal a személyre szóló meghivókon fog közöltetni. — A közgyülésen a tárgysorozat befejeztével ingyenes sorsjátékot rendez az egyesület, melynek czélja a kisbirtokosok közt jó mezőgazdasági gépeket és eszközöket, műtrágyát, magvakat és egyéb gazdasági czikkeket terjeszteni. A közgyülésen megjelenő minden tag kap egy ingyenes sorsjegyet, sőt még azon tagok is kapnak, kik közvetlenül a közgyülés megnyitása előtt irják alá a titkárnál fekvő belépési nyilatkozatot. Hogy pedig a Szombathelyre való utazás se legyen költséges, az egyesület révén minden állomásról, melyről legalább tiz kisgazda indul a közgyülésre, kedvezményes vasuti jegyek lesznek kibocsátva. A közgyülés befejeztével az egyesület megalakulását az egyesületi vezetőség és a tagok egy közös banketten fogják megünnepelni. Azután pedig kezdetét veszi a komoly közgazdasági tevékenység és mindazon sok üdvös czélnak megvalósitása, melyeket az

egyesület feladatául kitüzött. Egyesületi iroda helyszüke miatt kiköltözött a Torna-utcza 21. szám alatti eddigi helyiségéből és mától kezdve a Techet-házban Király-utcza 19. sz. alatt van.

— **Feszkelőodvak** a hasznos madarak részére. A helybeli állatvédő egyesület választmánya elhatározta hogy az egyesület tagjainak februar havában ingyen enged át mesterséges teszkelőodvakat. Minden tag 2 darabot követelhet. Az egyesület elnöke (Chernel utcza 14. szám) az ezirant jelentkező tagoknak készségesen kiszolgáltatja a teszkelőodvakat, megadja a kellő utasitást azok megfelelő kifüggesztésére, sőt kivánatra az egyesület embere által díjtalanul elhelyezteti azokat. Minthogy az odvakban teszkelő madarak rengeteg káros rovart, hernyót pusztitanak s igy a leghasznosabb szárnyasaink, bizvást reméljük, hogy az egyesület tagjai kiadóan élnek az alkalommal s nem mulasztják el gyümölcsöseikeit teszkelőodvakkal ellátni. Hiszen ez az egyedüli módja annak, hogy a káros rovarok elhatalmaskodását meggátoljuk, a mennyiben természetes ellenségeik számát szaporitjuk akkor, a midőn több és több alkalmas teszkelő helyet biztositunk a madaraknak.

— **Nagy csalás az osztrák postatakarékpenztárnál.** Bécs minden rendőrre és detektivje két nap óta éjjel-nappal talpon van és egy vakmerő csaló után nyomoz, aki 89.436 koronával karositotta meg a postatakarékpenztárt. Ennek az intézménynek fennállása óta ilyen nagyszámu karosodása nem volt. Aligha fogják kézrekeriteni a tettest, mert teljesen kétheti ideje volt a menekülésre. December 3-án a dresdwochositzi nem kincstári postatakarékpenztár-fiók jelentette a bécsi intézetnek, hogy Lopek Ferdinánd nevére két checkbefizetés történt, nevezetesen egy 25.000 koronás tétel és egy második 64.186 koronával. A bécsi postatakarékpenztár ezt az összeget előjegyzésbe vette. A vidéki fiók nem szállitotta be az összeget, mert a szabályok értelmében a hónap végén szokták a vidéki intézetek leszámolni. Amikor januárban még nem érkezett meg a dresdwochositzi fióktól a kérdéses összeg, a bécsi intézet utasitotta a brünni osztály igazgatóságát s igy onnan egy hivatalnokot küldtek Dresdwochositzbe. Igy jöttek rá, hogy az ottani fióknál ilyen befizetés nem történt, de már akkor a bécsi intézet hét tételben kifizette az egész összeget. A nyomozás kideritette, hogy a csalást Lopek Ferdinánd, a dresdwochositzi fiók postamesternőjének fia követte el, aki egy ideig anyja mellett a postahivatalnál volt alkalmazva, de elcsapták szabálytalanságok miatt. Azóta drogueriája volt, majd lókereskedéssel foglalkozott s a bécsi Unionfogadóban állandó lakást tartott. Felesége Dresdwochositzben maradt, pedig január 16-án még a bécsi szállodában tartózkodott és ugyanaz nap vette föl a postatakarékpenztárnál az utolsó részletet. Lopek Fedinánd harminczéves, zömök, erőteljes, körszakállas, vastag bajuszu ember, rövidlátó, orrcsiptetőt visel, németül és csehül beszél.

— **Harcz a milliókért.** Mikor a mult évben a németujvári Batthyány-féle dominium birtokosa özvegy gróf Batthyány Béláné sz. Tarnóczy Etel meghalt, 14 millió korona hagyaték maradt utánna. A grófné végrendeletében hagyatékának hitbizománnyá való alakitását rendelte el és az alakitandó hitbizomány urává Batthyány-Iván grót csendlaki nagybirtokost nevezte meg. A grófnő családja, a Tarnóczy-család törvényes igényt tartva a hagyaték egy részére, pörrel támadta meg a végrendeletet. A pör a németujvári járásbiróságnál indult, mely miut elsőfoku hagyatéki biróság a perre utasitás, hagyományok kiutalása kérdésében a Batthyány család javára döntött és hagyatéki gondnokul a Batthyány család által ajánlott dr. Borsits Bélát nevezte ki. A Tarnóczy család jogi képviselői a győri kir. táblához feltolyamodással éltek a németujvári járásbiróság e végzése ellen. A győri kir. Tábla a feltolyamodásnak helyt adott és a járásbiróság végzésével szemben a Tarnóczy-család javára döntött és zárgondnokul Haám Béla uradalmi intézőt nevezte ki.

* **Az első álarczosbálok.** Az álarczosbálok első nyomaira a 17-ik században akadunk. Fejedelmek, hatalmas várurak, lovagok udvarában „játszottak álarczos mulatságokat". Ezeken az álarczos mulatságokon a fejedelmek, fejedelem asszonyok lovagok és nemes kisasszonyok a pórnép ruháját öltötték fel és fatányérból egyszerü ételeket ettek, mustot ittak, tánczoltak. Mikor nagy Péter 1698-ban Bécsben volt, tiszteletére nagy parasztlakodalmat rendeztek, melyen Lipót császár is megjelent. Berlinben 1690-ben rendezték az arisztokraták az első álarczos mulatságot. Itt is szüreti ünnepély keretében. Drezdában 1725-ben a császári pár látogatása alkalmával adtak elő parasztlakodalmat. Egy nemes kisasszony volt a menyasszony és egy nemes urfi a vőlegény. A császári pár a gazda szerepét játszotta. Ekkor szekerekkel, zeneszóval bejárták a várost. Azután a császári kastélyba hajtattak, hol már felteritett asztalon egyszerü ebéd várta a násznepet. Ilyenek voltak az első álarczosbálok.

* **A sportok az ókorban.** A sport különböző fajai nagyobbára nem uj dolgok. A vadászatot és halászatot az ősember természetesen léttentartás czéljából üzte, de már mint sportok is szerepelnek, mióta az emberiség a mivelődés némi magaslatára jutott. A labdajáték, versenyfutás, a torna különböző nemei megvoltak minden nép őskorában. A régi sportok egyike-másika azonban sokkal kegyetlenebb, vadabb volt. Különösen a rómaiak kedvencz sportját, a gladiátor-játékokat szokták mint a vérszomjas kegyetlenség rettentő példáját emlegetni, amely a müvelt róma egyik legnagyobb szégyenfoltja. Szinhelyük tudvalevőleg a köralaku czirkusz-ülőhelyek roppant sokaságától körülvett porondja volt, szereplői az e czélra gondosan betanitott, hatalmas testü gladiátorok, akikre győzelem esetén nagy dij, roppant népszerüség, legyőzetés esetén rendesen halál várt. Különböző fegyverekkel küzdtek: leggyakrabban az egyiknek fején rostélyos sisak, jobb karján és lábain vért, balkezében pajzs volt, fegyverül széles, rövid kardot forgatott, mig ellenfele meztelenül, csak egy háromágu szigonynyal küzdött, de volt egy finom, erős vashálója is, melyet ha jobban fegyverzett ellentele fejére birt húzni, övé lett a biztos győzelem. Ha a küzdők valamelyike legyőzve földre bukott: a másik nyakára illesztette fegyvere hegyét s körülnézett a közönség sorain, hogy mit kiván a közhangulat? Ha a nép fölfelé emelte hüvelykujját, a vesztes gladiátorra ki volt mondva a halálos itélet. A végső itéletet a diszhelyen ülő hivatalnok, aki a játékot rendezte, adta meg, a császárság idejében a császár.

Gabriel Kenyon.

Angol regény. Irta: Christie Murray.

„Erdekes könyvtár"-ból (6)

Sullivan komoly, csaknem ünnepélyes hangon beszélt. Közepesnél valamivel alacsonyabb termetü volt arczra és alkatra félreismerhetetlenül angol, simára borotvált arczczal és állal és sajátszerüen mozgékony vonásokkal.

— Ahova az az ember megy, szólt Peltzer olyan lázas sietséggel, hogy egyik szava belekapott a másikba, -- oda kell mennie önnek is.

— Ne mondja! felelt mr. Sullivau az előbbi modorban.

— Ezer ördög! fakadt ki Peltzer, azt gondolja, hogy tréfálok, hogy mulattatni akarom? . . . Ide hallgasson. Ne vesztegessük hiába az időt. Utána kell mennie annak az embernek. Meg kell tudnia mindent, ami felőle megtudható; és nem szabad engednie, hogy bármi is eltéritse attól, hogy a sarkában legyen mindaddig, mig meg nem tudja a nevét és idáig nem kiséri ahol biztosan megtalálható, mikor szükség lesz rá. Megteszi?

— Minek tenném? volt mr. Sullivan igen természetes viszontkérdése.

— Mert pénzhez lehet általa jutni — talán sok pénzhez, de mindenesetre pénzhez — annyihoz, hogy a fáradsága busásan meg lesz fizetve. Tudjon ki mindent amit csak lehet, s hozza, vagy küldje el az értesitést az ismeretes régi helyre — emlékszik?

— Emlékszem, de mindez nagyon titokzatos valami.

— Nem lesz sokáig titokzatos. Megteszi?

— No, mondta erre Sullivan, — én bizony a dolgomtól akár arra is kötelezhetném magamat, hogy a bolygó zsidót kövessem. Mondjon valami határozatot.

— Most nem mondhatok többet, mint amit már mondtam. Pénzhez juthatunk általa mind a ketten. Nem tudom megmondani, mennyi lesz, de valószinüleg s k. Sok lesz. Meglehet, hogy egyikünknek sem kell többé dolgoznia az életben.

Erre a boldogitó kilátásra mr. Sulliván elmosolyodott. A henye életét mindig olybá tekintette, mint a legkéjesebb elérhető ábrándot. Sohasem volt az rá nézve más, mint ábránd s nem is remélte, hogy valaha más lesz. Most azonnal elmult arczáról a boldog remény mosolya.

— Miért nem megy utána maga? kérdezte.

— Ostoba! felelt Peltzer. — Egyetlen árva fillérem sincs. Nem lát a szemétől? kérdezte, arczát csaknem az orrához tartva társának. — Elment az esze? Nem látja, mikor valaki komolyan beszél?

Semmi kétség sem férhetett ahhoz, hogy Peltzer csakugyan ohajtja azt, amit mondott. Minden ize erről beszél. Mr. Sullivan nem tamáskodott többé s Peltzer meglátta ezt az arczán.

— Elmegy? Utána megy? kérdezte.

— No jó, nem bánom, válaszolt Sulliván. — Megadták a jelt. Hova megy az az ember?

— Londonba váltott jegyet: felelt Peltzer, erősen rázva a kezét. — El ne veszitse. Urrá tehet mind a kettőnket.

Moreau ezalatt már beült egy kocsiba; Sullivan követte a példát s egy közelező kupéba ült föl. A vonatvezető megnézte a jegyeket, egymás után csapkodták be az ajtókat s a vonat megmozdult.

Peltzer előbujt a málhák mögül s orrát odalapitotta az ajtó üvegtáblájához, mely a perontól elválasztotta. A vonat ezalatt gyors mozgásba jött s éppen el is tünt már, mikor Peltzernek a vállára ütöttek s egy hang csaknem rokonszenves tréfasággal szólalt meg:

— Aha! A kedves Peltzer! Már milyen régóta keressük.

Peltzer hátrafordult s régi ismerőst pillantott meg. De nem volt számára nyájas üdvözlete, sőt legkisebb kedve sem volt ahoz, hogy elkisérje. De azért amannak a felszólitására mégis ellenmondás néikül nem ment.

Mikor néhány száz méternyire voltak, fölpillantott s ördögi vigyorgással kérdezte:

— Miért?

Kisérője, ki a párisi rendőrség egyenruháját viselte, szintén csak egy szóval felelt:

— Betörésért.

Monsieur Gustáv Peltzer némán sóhajtott s szótlanul ment tovább a rendőrrel.

IV.

— John!

— Hallom!

— Ugyan kérlek, kelj föl. Sohasem láttam még ilyen embert. A gyorskocsi jön már fölfelé s két ur ül a tetején.

John otthagyta a „Király és Alkotmány" czimet viselő kitünü vendéglő konyhájának kényelmes sutját, leje fölé emelte a két kanját, miközben csodálatosan nagyot ásitott s kilépett a házból, utközben nagynehezen erőltetve bele magát egy ódivatu fecskefarku kabátba. Amint a meldoni gyorskocsi az ajtó elé döczögött, ő már ott állt, hogy fogadja a vele érkezhető vendégeket.

Miként a felesége, mrs. Orgle jelentette, a kocsival két utas jött s a derék asszonyság, a várható nyereség reményében, mosolyogva fogadta őket a mint leszálltak.

Az első vékony termetü, mintegy harminczőt éves ember volt, egyszerü fekete szövetruhában. Arcza simára volt borotválva s ez éppenséggel nem vált előnyére. Vonásai egyébiránt elég szabályosak voltak, de szeme nyugtalanul pillantgatott s ajka, ha ugyan az arczismerés tudományában, vagy az emberi ösztönben van valami igaz, kegyetlen volt.

Nyájasan bólintott fejével a fogadós ur és felesége felé.

— Jó estét, mrs. Orgle: jó estét, Orgle. Reményben, nem feledtek még el?

— Nem ám, sir, felelt John Orgle lassu de határozott modorban, — nem feledjük el, mister Gabriel.

A másik utas, aki nagy bőbeszédüséggel adta ki az utasitásokat málhájának leszedésére nézve, melynek értéke forditott arányban állhatott a térfogatával, hirtelen szempillantást vetett mr. Gabrielre s tovább csevegett az emberekkel.

Régóta nem láttuk már egymást, mondta mr. Gabriel.

— Biz az igaz, felelt Orgle, borotvált állát vakargatva. — Régecskén láttuk egymást.

— Kaphatok itt egy szobát, nemde, meg valami ennivalót? Jó lesz akár mi is. És nem adhatnának egy embert, akivel levelet küldhetek a Nagyházba?

— Biz azt megtehetjük, sir, felelt a fogadós bizonyos óvatos tartózkodással. — Hé, asszony, mr. Gabriel szobát kér.

Mr. Gabriel bement az asszony után s Orgle maga maradt künn a tovább induló gyorskocsi mellett a második utassal.

— Annyi bizonyos, hogy ez a hely jónak igérkezik, szólt az utas. Bennem, mr. Orgle, egy talusi enyhet kereső egyéniséget szemlélhet.

(Folytatás következik.)

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:

Hoff János-féle

Kandol-Kakao

a legcsekélyebb zsirtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom ize mellett kiválóan olcsó.

Valódi csak a Hoff János nevével és az oroszlán-védjegyével.

Csomagok à 1/4 kgr. 90 fillér
» » 1/8 » 50 »

Mindenütt kapható.

Müncheni sör (Spatenbräu)

eredeti töltésekben, valamint nagy választék belés külföldi palaczkborokban és pezsgőkben Waisbecker Ede utóda **Schaar Józsefnél** Kőszegen.

11/1906,

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kőszegi kir. járásbiróságnak 1905. évi V. 376. számu végzése következtében **Dr. Rostovich Gyula** ügyvéd által képviselt **Bayer Paula** férj Ungar Antalné javára **Ungár Antal** ellen 6000 K. s jár. erejéig 1905. évi deczember hó 30-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1152 K. 40 f-re becsült következő ingóságok, u m.: butorok, bolti rőfös és rövidáruk, üzleti berendezés stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőszegi kir, járásbiróság 1905. évi V. 316/2 számu végzése folytán 600 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek járulékai és biróilag már megállapitott költségek erejéig, Rohonczon leendő megtartására

1906. évi február hó 5-ik napjának d. e. 10 órája.

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülloglalták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kőszeg, 1906. évi január hó 78 napján.

Rusa Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó háztelek!

A Király-uton a 636/b sz. ház szomszédságában mintegy 309 [] öl területü házhely eladó.

Bővebb felvilágositás a Király-ut 630. sz. a. nyerhető.

VITA ★ VITA

Hazai termék!

VITA

Legtisztább természetes

NATRIUMFORRÁS

Számos orvosi szakvélemény alapján kitűnő gyógyhatású köszvény, húgysavas lerakódások, gyomor- és bélbetegségeknél. Különlegesség gyomorégés ellen.

Kapható minden gyógyszertárban és ásványvíz-kereskedésben.

Raktár: Jánosa Gyulánál Köszegen valamint minden e szakba eső üzletben.

Forrás-igazgatóság Sóskút, Vasm.

VITA ★ VITA

Szőlővessző!

A világhírű „DELAWARE" adja a legjobb bort

Oltani, permetezni nem kell!

A szőlészet kincse.

A phyloxerának ellent áll!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek

Szőlőoltványok

mérsékelt áron kaphatók.

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delaware szőlővessző-eladás. — Cím:

Szigyártó és Takáts

szőlőtelep-tulajdonosok.

Telep: **Alsó-Segesd**

Központi iroda: **Felső-Segesd** (Somogy m.)

Dankbarkeit

veranlaßt mich, allen mir bekannten alten Kranken- und Hilfsleidenden mitzuteilen, wie mein Leben durch ein einfaches, billiges und [illegible] Heilverfahren von jahrelangem [illegible] leiden befreit wurde.

K. Baumgartl, Gärtner in Rudelf bei Karlsbad.

Japáni

Chrisanthemumokat

szállít a legszebb és legujabb fajokban

Mühle Árpád

kertészeti telepe

Temesvárott, Árpádtelep.

Árjegyzék ingyen és bérmentesitve.

Védjegy: „Horgony"

A Liniment. Capsici comp.,

a Bergony-Pain-Expeller pótlója

egy részjének bizonyult házisze, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kösvásynál, szeszel és meghűléseknél bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silácy hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üvegot fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegyével és a Richter cégjegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. [illegible] üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ágyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszertára az „Arany Oroszlánhoz", Pilsenben.

Elisabethstrasse 5 szám. Minden szétküldés.

Legjobb minőségű

természetes fehér és vörös bort

(szegzárdi és somlói ó-bor, balatonfüredi, őrsi, köszegi), továbbá **köszegi udvari sört** palaczkokban árusít **Maitz József**, belváros 59. (Türk-féle ház).

Ugynökök

keresztetnek a vidékre magas százalék mellett a 26 év óta fennálló és hatszor kitüntetett **redőny-gyár** által gyártmányaik és vendéglősök részére való egyes ujdonságok értékesitésére. Ajánlatok eddigi működésük megjelölésével küldendők

C. Klemt Braunau i. B.

Meghivás

a Köszegi Takarékpénztárnak

1906. évi február hó 25. napján d. e. 10½ órakor Köszegen saját helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, az 1905. évi üzletkimutatás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyeremény felosztása és a felmentvény megadása felett i határozathozatal.

2. Az alapszabályok 15, 39, 54. és 75 §§-ainak módositása.

3. Az igazgatósági elnök, alelnök, 3 felügyelő bizottsági rendes, s 2 póttagnak egy 3 igazgatósági tagnak 3 évi, 2 igazgatósági tagnak 2 évi s 1 igazgatósági tagnak 1 évi időtartamra való választása.

A közgyülésen az a részvényes bir szavazati joggal, a kinek részvénye 3 hónappal a közgyülés előtt a takarékpénztár részvénykönyvében nevére bejegyeztetett s a ki részvényét a szelvényivvel együtt 8 nappal a közgyülés előtt a hivatalos órák alatt a takarékpénztárnál letette.

Az üzletkimutatás s mérleg a közgyülést megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében betekinthetők.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

MEGHIVÓ.

A köszegi hegyforrás-szikvizgyár-részvénytársaság

az 1906. évi február hó 18-án délelőtt fél 11 órakor,

Köszegen, a városház tanácsterében tartandó közgyülés

tanácskozási tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1905. évi üzletkimutatás és mérleg előterjesztése, a nyeremény hovaforditása, az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak adandó felmentés iránti határozathozatal.

Jegyzet: A közgyülésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, a kinek részvénye a közgyülést megelőzőleg 3 hónappal a nevére átiratott és a közgyülés előtt 3 nappal a társaság pénztárosánál (a köszegi takarékpénztárban Weisbecker Edénél) szelvényeivel együtt letétetett.

10 szavazatnál többel sem saját részéről, sem mint meghatalmazott egy részvényes sem birhat.

Az üzletkimutatás és mérleg a közgyülést megelőzőleg 8 nappal a társaság pénztárosánál (ugyanott) betekinthető.

Az igazgatóság.

György lovag vedjegy

Valahára

megszabadultam szenvedéseimtől mióta a „György" életbalzsamot használom és a gyógyerejét nem tudom eléggé dicsérni. Igy irja Török Anna, Uszódról (Pestmegye).

Számtalan beteg kapt vissza egészségét a „György életbalzsam" által, melynek gyógyhatása csodálatos, kiváltképen gyomorbaj, béltaj, étvágytalanság, influenza, kolika, láz, csuz, köszvény, fej- és fogfájásban szenvedőknél. 84.711 elismerőlevél bizonyitja ezt. 12 kis vagy 6 nagy dupla üveget 4 kor. 80 fill. bérmentve. Minden ily rendeléshez 1 üveg ingyen lesz mellékelve pontos használati utasitással. Szétküldi az egyedüli készitő **Városi gyógyszertár Temesvár** Szt.-György-tér 558.

György lovag vedjegy

Ezen háziszer ne hiányozzon egy családnál sem.

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel tiszta és ment káros alkatrészből.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bebizonyitja, hogy szappana a Schicht névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

„SCHICHT"-SZAPPAN!

(**„Szarvas" vagy „kulcs"-szappant**)

Megtakarit pénzt, időt és fáradságot | A ruhát kiméli és megóvja

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsobb. | Hófehér ruhát ád. A szineket emeli fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht" névvel és a „szarvas" vagy a „kulcs" védjegyvel legyen ellátva

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.